

Matěj Měřička,
Alžběta Alexandra Clary-Aldringen v zrcadle své korespondence,
bakalářská práce,
Ústav českých dějin FF UK, Praha 2010, 134 s.

Výzkumu dějin české šlechty, resp. šlechty v českých zemích, zůstávala česká historiografie po léta mnohé dlužna. Teprve v posledních deseti-dvaceti letech se situace mění. Zásahu na tom mají jednak zkušenosti (alespoň výběrově Robert Sak, Eduard Mikušek, Milena Lenderová, Milan Hlavačka), jednak nastupující badatelé (opět výběrově Zdeněk Bezecný, Radmila Slabáková a Luboš Velek a lidé kolem něj).

Výzkum dějin šlechty, resp. dějiny jednotlivých šlechtických rodů na českém území je náročný, kritických historických prací není mnoho, pramenné fondy jsou rozsáhlé, často důkladně nezinventarizované a pochopitelně mnohojazyčné. Matěj Měřička se rozhodl vylíčit na příkladu kněžny Alžběty Alexandry Clary-Aldringen, dcery rakouského diplomata, generála a státníka Karla Ludvíka Ficquelmonta, a jejich blízkých, jak prožívali dobu velkých politických změn v letech 1848-1849.

Pramenným základem Měřičkovy práce se stala dosud nevytěžená korespondence mezi Alžbětou Alexandrou a jejím manželem Edmundem a korespondence zaslaná Alžbětě od diplomata O'Sullivanova a některých dalších osob. Autor pochopitelně využil i příslušnou odbornou literaturu, a to včetně regionální, protože rodinným sídlem Clary-Aldringenů byly tehdy Teplice, proslulé lázeňské centrum. Inspiroval se také současnými historiografickými koncepty při zpracování této tematiky. Matěj Měřička se na svou bakalářskou práci připravil již svým předchozím výzkumem; zpracoval totiž soupis sbírky autografů, které Alžběta Alexandra po léta sbírala.

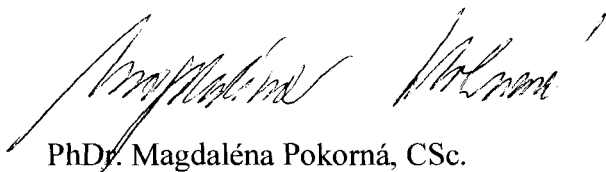
Svou práci Matěj Měřička rozčlenil po úvodu a přehledu pramenů a literatury (jejich seznam v práci také nechybí) do několika kapitol: Seznámení s pisateli a jejich okolím; v Analýze korespondence pojednal o dobových politických záležitostech v rámci habsburské monarchie, o událostech v regionu, podrobněji přiblížil reflexi kroměřížského sněmu z Edmundova pera, ale také národnostní otázku a atmosféru panovnického dvora. Kapitola Šlechtická každodennost pak analyzuje, jak probíhalo cestování, jak fungovaly lázně a šlechtické hospodářství, jak se šlechtici věnovali lovu, jak se bavili (divadlo atd.), všímá si i vzájemného vztahu mezi manželi a jejich vztahu k dětem. Práci pak shrnuje závěr. Součástí

práce je i samotná edice dopisů (s. 71-119), kterou autor vybral z rozsáhlé rodinné korespondence.

Edici diplomant opatřil seznamem listů a dobře zvolenými přílohami. Tyto ukázky dokumentují skutečnost, že pisatelé korespondovali francouzsky, ale často přecházeli do němčiny a na úpravu svých dopisů také pečlivě nedbali, raději toho chtěli napsat co nejvíc, i za cenu, že psali jedno přes druhé, a to doslova, nikoli obsahově. Leckdy tedy psali pisatelé tak, že je dnes rekonstrukce jejich svědectví obtížná. O to větší respekt si zaslouží Matěj Měřička, který dokázal podstatnou část rodinné korespondence Aldringenů edičně zpřístupnit na základě moderních edičních zásad. Svým výzkumem nabídl Matěj Měřička jednak nový inspirativní průhled do šlechtického rodinného prostředí a jednak poskytl materiál pro budoucí komparativní práce. Rozsahem pramenné základny (a její jazykovou náročností) by práce splňovala bezesporu i nároky kladené na práci diplomovou.

Bakalářská práce Matěje Měřičky splňuje všechna náležitá kritéria, a proto ji **bez výhrad doporučuji k obhajobě.**

Na den sv. Rufa, 26. srpna 2010-~~08.08.2010~~

PhDr. Magdaléna Pokorná, CSc.

